

CZYM JEST TEATR I JAK WYRAZIĆ SIEBIE?

autorka: Iwona Rucińska – Kiepas

SP nr 12 im. Powstańców Śląskich w Warszawie

opieka tutorska: Marta Bernatowicz

Cel:

- kształtowanie ciekawości poznawczej; poznawanie pozawerbalnych sposobów wyrażania emocji; pobudzanie wrażliwości słuchowej; rozwijanie wyobraźni; przygotowanie do koncentracji uwagi; integracja grupy

Uczeń:

- potrafi wczuć się w różne role; umie podzielić się swoimi wrażeniami; wyraża nastroje i emocje za pomocą gestów, ruchów i mimiki; współpracuje w grupie.

Formy pracy:

- indywidualna, grupowa i zbiorowa.

Metody:

- ćwiczeniowe, zabawowe

Środki dydaktyczne:

- karty MAŁY TR edycja 2018 (pobierz tutaj:

https://trwarszawa.pl/fileadmin/user_files/Edukacja/Maly-TR-instrukcja-i-karty-gry-1.pdf?fbclid=IwAR2iYOqHWdLtx4g3f3YdXA_9WW-DkDTyoleRm9o6RLQzQSb0ZINm_dCxWWw)

- gra Mały TR *Zielona misja* edycja 2020 (pobierz tutaj: [link])

- pudełka/kartoniki, groch/fasola/koraliki

Przebieg zajęć:

1. Wprowadzenie do świata teatru:

- burza mózgów związana z pojęciem teatru (zapisywanie na tablicy wszystkich pomysłów i skojarzeń uczniów bez dokonywania oceny),
- podsumowanie i próba ułożenia definicji teatru (teatrem można nazwać budynek, w którym odbywają się przedstawienia, ale nazwa ta może się również odnosić do samego spektaklu, może też być pojęciem metaforycznym, np. teatr życia, itp.)

2. Praca z kartą *Mały TR – małolat nad sceną*

- Zaprezentowanie uczniom karty, poproszenie uczniów, by opowiedzieli, co widzą na karcie
- Omówienie postaci znajdujących się na karcie: reżyser i dźwiękowiec w czasie pracy.
- Wyjaśnienie znaczenia teatralnych słówek: reflektor, dźwięk, muzyka, reżyser, inspicjent.
- Wykonanie grzechotek z pudełeczek/kartoników i wypełnienie ich grochem/fasolą/koralikami.
- Ilustrowanie opowieści dźwiękiem i ruchem stworzonym przez dzieci (z wykorzystaniem powstałych na zajęciach grzechotek).

„Pewnego dnia bardzo chory król (...) zebrał trzech swoich synów i rzekł: – Ten, który przyniesie mi skarb najcenniejszy, zostanie moim następcą. Wyruszył najstarszy syn (...) i przyniósł szablę ze szlachetnego kruszcu zrobioną (...). Wyruszył średni syn (...) i przyniósł szkatułkę pełną kosztowności (...). Wyruszył najmłodszy syn (...). Szedł, szedł (...), aż trafił do lasu (...). Wokół cisza (...). Tylko drzewa kołyszają się (...) i szepczą coś po swojemu (...). Strasznie się jakoś zrobiło (...). Nagle patrzy (...), a przed nim stoi ni to szałas, ni to chatka (...). Zagląda do środka (...), a tam stara wróżka siedzi (...) i trzyma w dłoniach szklaną kulę (...). – Wiem, po co przyszedłeś. Są tu dwa cenne kosze (...). W jednym, są kosztowności, szafiry bursztyny, szmaragdy (...), w drugim suszone zioła mające cudownie uzdrawiającą moc (...). Jest tam korzeń żeń-szeń, szałwia, mniszek. Wybieraj (...)! – Szalenie trudny wybór – myśli najmłodszy syn (...) – kosz o wiele

większy niż szkatułka brata. Ale ojciec jest chory (...). Może zioła mu pomogą? (...) Wybrał koszyk z ziołami (...). Wtedy szklana kula pojaśniała (...) i ledwie słyszalnym szeptem powiedziała: – Postąpiłeś bardzo szlachetnie. Najcenniejsze na świecie jest zdrowie (...)”

3. Praca z kartą *Mały TR – Małolat za sceną* oraz z Kartami Postaci z gry *Zielona Misja*

- Zaprezentowanie uczniom karty *Małolat - za sceną*, poproszenie, by uczniowie opowiedzieli, co na niej widzą.
- Omówienie postaci znajdującej się na karcie: mężczyzna w garderobie.
- Wyjaśnienie znaczenia teatralnych słówek: aktor, postać, kostium, maska, peruka, garderoba, charakterystyka, tekst.
- Zaprezentowanie Kart Postaci z gry *Zielona Misja*.
- Wcielanie się w role postaci (roślin i zwierząt) występujących na Kartach Postaci.

4. Praca z grą *Zielona misja*:

- podział uczniów na 4 grupy (tak, jak 4 światy w grze: powietrze, woda, ląd, flora),
- omówienie postaci występujących w każdym ze światów z uwzględnieniem ich charakterystycznych cech i umiejętności (POWIETRZE: kruk, lirogon; WODA: ośmiornica, rekin; LĄD: goryl, golec; FLORA: dąb, rumianek),
- wybór jednej z Kart Wyzwań z *Zielonej Misji* (rzeka, wzniesienie, fatamorgana, mrok, płaczące dziecko, mokradło, rzeźba lub las),
- próba pokonania wybranego wyzwania przez każdą z grup
- omówienie emocji i uczuć towarzyszącym dzieciom w czasie wykonywania zadania: co było dla nich łatwe, co trudne i dlaczego; co przyjemne, a co niekoniecznie i dlaczego; czy wspólna praca – w grupie – pomaga? a jeśli tak, to jakie warunki muszą być spełnione, żeby tak było?

5. Ćwiczenie wyciszające (relaksacja na podłodze w sali) – wybór tekstu uzależniony od pory realizacji zajęć (do wyboru).

Tekst nr 1 - MOTYL

Zapraszam was do w podróż do krainy fantazji, w czasie której spotkacie pewne zwierzę. Zwierzę to rodzi się jakby dwukrotnie. Za każdym razem wygląda inaczej. Kiedy rodzi się po raz drugi, wtedy może żeglować w powietrzu na swoich przepięknych skrzydłach. Często podziwiamy wspaniałe kolory i wzory na jego skrzydłach. Nie zdradzajcie, o jakim zwierzęciu mówię. Usiądźcie spokojnie, zamknijcie oczy. Oddychajcie głęboko i spokojnie. Wyobraźcie sobie, że każdy z was jest zmęczoną małą gąsienicą. Leżycie spokojnie i cicho, otulenie mnóstwem cienkich jedwabnych nitek – jak pod chroniącą was kołdrą. Podczas gdy śpicie, wasze ciało rośnie. Wkrótce nadejdzie czas kiedy wyjdziecie ze swojej bezpiecznej otoczki jako motyle. Na wiosnę obudzicie się ze swojego snu i zobaczycie, jak przez kokon przebija kolorowe światło słońca. Światło to jest piękne i ciepłe. Macie ochotę opuścić ciemności swojego kokonu. Wyobraźcie sobie, jak kokon otwiera się z jednego końca. Bardzo powoli wychodzicie z kokonu, w którym tak długo byliście. Każdy jest teraz przepięknym motylem. Siadacie i rozpościeracie swoje skrzydła. Robicie to bardzo, bardzo powoli, ponieważ skrzydła są jeszcze wilgotne i muszą wyschnąć. Rozpościeracie skrzydła i zauważacie, że są lśniące, kolorowe i mają piękne wzorki. Czujecie siłę w swoich małych skrzydłach i chcecie sprawdzić, jak można dzięki nim latać. Zaczynacie swój pierwszy lot. Zauważacie, że możecie sterować lotem. Upajacie się uczuciem, że możecie poruszać skrzydłami. Lecicie w ciepłym słońcu. Wyglądacie jak latający kwiat. Dokąd polecicie? (1 minuta). Teraz wiecie, że możecie polegać na swoich pięknych skrzydłach. Wylądujcie gdzieś na ziemi i otulcie się skrzydłami, jak płaszczem. Przybieżcie teraz swoją ludzką postać. Zachowajcie w pamięci lekkość i piękno swojego lotu. Przeciągnijcie się, otwórzcie oczy i bądźcie znowu tutaj – orzeźwieni i pełni energii.

Tekst nr 2 - OPADAJĄCY LIŚĆ

Wyobraźcie sobie, że każdy z was jest liściem na drzewie. Być może jest to duży dąb albo buk, a może klon, czy jakieś inne drzewo. Obok was na gałęziach znajduje się wiele innych liści. Każdy liść ma swój własny kształt oraz inne odcienie kolorów. Poczujcie, jak łagodnie kołyszecie się na wietrze, który muska was lekko i przyjemnie. Teraz ogarnia was ciekawość. Chcecie wiedzieć, jako to jest, gdy jako liść możecie żeglować w powietrzu. Wyobraźcie sobie, że odrywacie się od gałęzi i powoli, bardzo powoli opadacie w dół. Powoli się obracacie i delikatnie opadacie na

ziemię. Leżycie tam spokojnie, być może wśród innych liści, może na trawie i zauważacie, że powietrze tutaj zupełnie inaczej pachnie – ziemią, mchem i wilgocią. Poczujcie, że jesteście bardzo zmęczeni i senni, że to przyjemne uczucie, tak tutaj leżeć. Niech nastanie noc, delektujcie się tym spokojem. Macie minutę na piękny, orzeźwiający sen; sen liścia albo swój własny (1 minuta). A teraz nadszedł czas, by tutaj powrócić. Bądźcie znowu sobą, poprzeciągajcie się przez chwilę i zróbcie 3 głębokie oddechy. Otwórzcie oczy i bądźcie znowu tutaj – orzeźwieni i pełni energii.

Tekst nr 3 - PŁATKI ŚNIEGU

Idziesz do lasu na spacer. Jest zima. Drzewa liściaste są огоłocone. Możesz dostrzec jedynie zieleń jodeł. Idziesz przez chwilę, aż odczujesz na nosie płatki śniegu. Spoglądasz w niebo i zauważasz, że ku ziemi szybują białe płatki śniegu. Nasłuchujesz, o czym opowiadają. One chcą ci powiedzieć, że pragną pokryć ziemię delikatną warstwą śniegu. Pod tym śnieżnym przykryciem może ona odpoczywać w ciszy i obudzić się na wiosnę do nowego życia. Zamykasz oczy i przysłuchujesz się płatkom śniegu. Cicho, zupełnie cicho spadają one na ziemię. Robisz wdech i wydech, wdech i wydech. Oddychasz bardzo regularnie i samodzielnie. Od czasu do czasu możesz usłyszeć wycie zimnego wiatru. Ale wiesz, że ogrzewa cię twój wełniany szal i zrobiona na drutach czapka. Twoje ubranie chroni cię od zimna i opadów. W rękawiczkach i w butach zimowych jest ci bardzo ciepło. Idziesz więc dalej i przysłuchujesz się płatkom śniegu. Wgłębi duszy odczuwasz ciszę i czerpiesz z niej nową siłę. Robisz wdech i wydech. Obserwujesz, jak płatki śniegu pokrywają powoli drzewa, krzaki i trawę. Słyszysz, jak opowiadają o dzieciach na wsiach i w miastach, które cieszą się z białego przepychu i lepią bałwany. Mówią o jeżach i świstakach, które ułożyły się do snu w swoich kryjówkach przypudrowanych bielą mrozu. Opowiadają też o lisie, który z powodu nagłej burzy śnieżnej uciekł do jaskini niedźwiedzia. Uważnie przysłuchujesz się płatkom śniegu. Każdy z nich, który spada na ziemię, pozwala ci odczuć spokój. Robisz wdech i wydech, wdech i wydech. Powoli idziesz dalej. Na końcu lasu możesz rozpoznać pobielone śniegiem dachy domów. Wszystko jest spokojne i spokój jest także w tobie. A ponieważ jesteś całkiem wyciszony, możesz też odczuć w sobie nową siłę. Jesteś znowu w swoim pokoju, otwierasz oczy. Powoli się podnosisz. Zaciskasz pięści i wyciągasz się. Teraz jesteś świeży i rześki!